

Lönecoachning

Tips inför löneförhandling genom tjänst för alla medlemmar

Arbetsmiljö

Barnmorskornas aktion gav resultat

Vårdutveckling

Förtroendevald med möjlighet att påverka arbetsförhållanden

Vi är Vårdförbundet

Årsberättelse 2021

***”Det lönar sig
att ta tag i
arbetsmiljön”***

Lilia Vargas Alaeb,
röntgensjuksköterska
och förtroendevald,
fick nog av belastningen
och anmälde
till Arbetsmiljöverket

Förbundsstyrelsen

Under 2021 har Vårdförbundets förbundsstyrelse bestått av:

Förbundsordförande

Sineva Ribeiro, Västra Götaland

Vice förbundsordförande

Ann Johansson, Stockholm
Ragnhild Karlsson, Östergötland

Förbundsledamöter

Catrin Johansson Pettersen, Västerbotten
Jane Stegring Olsson, Stockholm
Jani Stjernström, Västmanland
Madelene Meramveliotaki, Skåne
Marie-Charlotte Nilsson, Skåne
Michel Silvestri, Gotland
Peter Blom, Värmland
Åsa Mörner, Örebro

Avtalsåret 2021

Nytt löneavtal med Fremia

Prioritering av särskilt yrkesskickliga, ökad lönespridning och möjlighet till lönekarriär i yrket över tid.

Nytt krislägesavtal med SKR/Sobona

Förbättringar med höjda ersättningar, begränsningar i anvisningstider och utökad vila mellan anvisningar.

Nytt kollektivavtal med Almega

Vårdföretagarna Bransch Ambulans
Prioritering av särskilt yrkesskickliga, ökad lönespridning och möjlighet till lönekarriär i yrket över tid. Förbättringar kring föräldralönetillägget. Partsarbeten kring lön, framtidens ambulanssjukvård och hälsosam arbetstidsförläggning.

Paketlösning med SKR/Sobona för ett hållbart arbetsliv

- Höjda avsättningar till tjänstepension från 4,5 till 6 procent och från 30 till 31,5 procent
- Nytt omställningsavtal. Livslångt lärande, möjlighet att studera med ersättning upp till 44 veckor plus 88 veckor.
- Partsgemensamt arbete för friska arbetsplatser.

Uppsägning av HÖK 19

Yrkande med fokus på jämställt och hållbart yrkesliv, jämställda livslöner, kompetensutveckling och chefers förutsättningar.

Årsberättelse 2021

Projektledare: Elin Sundh

Redaktör: Sophie Ekman

Produktion: OTW

Layout: Karin Löwencrantz

Tryck: Stibo Complete

Omslagsbild: Magnus Glans

Vi ska vara stolta

I berättelsen om Vårdförbundets år 2021 är det medlemmar, förtroendevalda, chefer och ledare som har ordet. Läs om hyllade vinster, besegrade utmaningar och inspirerande lösningar – hämtade ur yrkesvardagen.

Genom medlemmarnas berättelser visar vi Vårdförbundets prioriteringar och gemensamma styrka som yrkesförbund och facklig företrädare.

År 2021 vaccinerade Vårdförbundets medlemmar svenska folket och pandemin satte vårdpersonalens arbetsmiljö på kartan, både hos allmänhet och politiker.

I barnmorskornas manifestationer för en hållbar arbetsmiljö deltog tusentals personer. Aktioner som lika väl kunde ha drivits av sjuksköterskor på IVA, hemsjukvården eller diagnostikens professioner, biomedicinska analytiker eller röntgensjuksköterskor. Biomedicinska analytikern Elin fick nog av den undermåliga arbetsmiljön och anmälde till Arbetsmiljöverket (sid. 7).

Torgny fixade AST för sjuksköterskorna

Behovet av specialistutbildade är stort. Vårdförbundet vill att fler arbetsgivare erbjuder modellen för utbildningsanställning, AST. Förtroendevalda Torgny Öhrn är en av dem som lyckades med detta.

Text: Jenny Milevski **Foto:** Mikael Carlsson

Torgny, förtroendevald skolsköterska i Helsingborg stad, har länge arbetat för sjuksköterskors karriärmöjligheter och löneutveckling.

– Kompetensförsörjning är välfärdens största utmaning. Samtidigt har många inte råd att pausa arbetet för att vidareutbilda sig. Det har jag pratat med politiker och förvaltningar om länge, säger Torgny.

Efter flera års arbete blev avtal och tilläggsanvisning ar färdiga och i höst ska de första utbildningsanställningarna, så kallad Akademisk specialisttjänstgöring, AST, utlysas. Nu återstår

Lön är en ständigt prioriterad fråga. Studentmedlemmen Lina fick stöd av Lönecoach (sid. 6).

Vårdförbundet fortsätter påverka världens utveckling. Skolsköterskan Torgny drev igenom AST (Akademisk specialisttjänstgöring) för hela Helsingborg stad (sid. 1) och förtroendevalda Marja-Lise ser sitt fackliga arbete som en möjlighet att påverka politiker (sid. 3).

Vi gör skillnad. Vårdförbundets röst är tydlig i media; politiker och beslutsfattare lyssnar på oss. Den ökade tydligheten i sjukförsäkringen som ger trygghet för långvarigt sjuka, är exempel på påverkansarbete som vi ska vara stolta över.

När vi är många är vi starka. Vår röst blir hörd och vi påverkar. Tipsa gärna kollegor att bli medlem.

Sineva Ribeiro

Förbundsordförande
Vårdförbundet

Foto: Ulf Huett

för Torgny att få igenom sin "Helsingborgstvist", att AST-avtalet också ska innefatta distrikts-sjuksköterskor som vill vidareutbilda sig till exempelvis skolsköterskor. På frågan om han är nöjd med avtalet har Torgny ett enkelt svar:

– Det kan du tro!

Vill du veta mer om AST?
vardforbundet.se/ast

”Den viktigaste frågan, nämligen hur vi får befintlig personal att må bra och vilja stanna kvar, fick vi inget svar på och det blev droppen.”

och hennes skyddsombudskollegor inom Kommunal gemensamt en handlingsplan från sjukhusledningen. Efter ett par vändor presenterade arbetsgivaren en handlingsplan med flera bra punkter – men det saknades fokus på personalens välmående.

– Den viktigaste frågan, nämligen hur vi får befintlig personal att må bra och vilja stanna kvar, fick vi inget svar på och det blev droppen. Vi skickade in en anmälan till Arbetsmiljöverket, säger Lilia.

Efter att ha gjort en inspektion på plats har Arbetsmiljöverket meddelat att man överväger att förelägga S:t Görans att dels anpassa arbetsbelastningen på röntgen till resurserna, dels kontrollera och säkerställa att åtgärderna får avsedd effekt. En tidsgräns är satt, men den vill arbetsgivaren skjuta på.

– Jag tycker att vårt arbete för att få fram en vettig handlingsplan har visat att det lönar sig att ta tag i arbetsmiljön och att arbeta tvärfackligt. Många frågor kan lösas genom samverkan, men fungerar det inte går det att vända sig till Arbetsmiljöverket, säger Lilia.

Hon är tacksam för det stöd hon har fått från ombudsmännen på Vårdförbundet.

– Jag blev skyddsombud så sent som 2020 och fick ta tag i den här frågan nästan omgående. Det har varit tufft, men jag har fått god hjälp.

Ett års kamp för bättre arbetsmiljö

På röntgen på Capio S:t Görans sjukhus i Stockholm vågar förtroendevalda Lilia Vargas Alaeb hoppas på bättre arbetsmiljö. Men det krävdes en anmälan till Arbetsmiljöverket.

Text: Karin Strand **Foto:** Magnus Glans

Första pandemiåret var tufft och under vintern 2021 började orken ta slut bland röntgensjuksköterskorna på S:t Görans sjukhus i Stockholm.

Den ena efter den andra sa upp sig och flera blev långtidssjukskrivna.

– Belastningen på oss som var kvar blev

allt tyngre och situationen var till slut ohållbar, säger Lilia, röntgensjuksköterska och skyddsombud.

Upprepade samverkansmöten gav inget resultat. I stället ökade utmattningen bland personalen och oron för patientsäkerheten tilltog. Då krävde Lilia

Mycket hände 2021

Mars

Medlemmar protesterade när bara omplacerad personal inom Region Västerbotten fick höjd ersättning – och inte de som redan arbetade inom covidvården. Det ledde till extra ersättningar på 18 miljoner kronor. #tackamedlön

April

Till slut lyssnade regeringen och föreslog en ökad tydlighet i sjukförsäkringen, vilken ger trygghet för långvarigt sjuka. Regeringsbeslutet visar att Vårdförbundets påverkansarbete ger resultat.

#

Marja-Lise
Berkelder

Jobb: Sjuksköterska
på infektionskliniken
på Norrlands
universitetssjukhus
i Umeå.

***”Genom facket kan
jag jobba i en större
kontext med frågor
som är viktiga för mig.”***

”Facket är vi – men det är också du”

Förtroendevalda sjuksköterskan Marja-Lise Berkelder brinner för att påverka och förbättra arbetsförhållanden.

Text: Linda Swartz **Foto:** Erik Abel

Marja-Lise har jobbat som sjuksköterska i tio år, sex av dem natt på infektionskliniken på Norrlands universitetssjukhus i Umeå. För ungefär 1,5 år sedan valde hon att anta uppdraget som förtroendevald.

Med en bakgrund som aktivist inom freds- och klimatrörelsen är hon van vid att jobba med påverkansfrågor. Det har gett henne kunskap och erfarenheter att ta med i sitt fackliga engagemang.

– Det är många som klagar på facket, men vill du att något ska bli gjort kan du ta tag i det själv. Facket är vi – men det är också du, säger Marja-Lise.

Hon ser ingen motsättning mellan personlig handlingskraft och kollektiv påverkan. De frågor som är viktiga för henne är oftast viktiga för många kollegor, och för sjuksköterskor i allmänhet. Förutom det ”vardagliga” fackliga arbetet med möten och skyddsronder har Marja-Lise drivit enskilda frågor om lön, ersättning och organisatorisk arbetsmiljö.

I mars i fjol fick Marja-Lise mycket uppmärksamhet i både lokal- och riksmidia, då hon tog initiativet till en protest mot hur regionledningen valde att organisera covidvården vid sjukhuset. Den var hårt pressad och ledningen ville lösa det genom att omlacera personal till covidavdelningarna. Dessa lockades med en extra ersättning på flera tusen kronor i veckan.

– Men vi som hade slitit med att vårda

covidpatienter i ett helt år fick ingenting. Vi blev rasande över den orättvisan. Vi kände att vår kompetens inte blev sedd.

Marja-Lise påpekar också att mer personal inte är samma sak som minskad arbetsbelastning. Omvårdnadspersonalen som kom in från andra kliniker måste skolas in och handledas. Hon kontaktade andra berörda förtroendevalda och tillsammans planerade de en manifestation utanför regionhuset. Den samlade över 40 deltagare och genererade ett starkt folkligt stöd.

Både i den här och i andra frågor har Marja-Lise ringt runt till förtroendevalda och kollegor på andra kliniker och andra sjukhus för att ta reda på deras villkor och deras åsikter. Information ger kraft åt argumenten, anser hon.

– Om man vill veta saker får man helt enkelt ta reda på dem!

Det bästa med att vara förtroendevald, enligt Marja-Lise:

1. Att få vara med vid ledningsmöten som gör att du kan påverka arbetsplatsen inifrån.
2. Chansen att genom fackligt arbete påverka politiker och tjänstemän utifrån.
3. Att få föra kollegornas talan – och att peppa dem, till exempel inför löneförhandlingar.

HÖJDA RÖSTER!

Maj

”Höjda röster” – medlemmarna bjöds in att dela med sig av sina tankar, idéer och förväntningar på hur Vårdförbundet kan utvecklas som yrkesförbund och facklig organisation.

11 augusti

Första nya riksklubben på 6 år bildades. Grattis Falck ambulans privat sektor! Tillsammans med Vårdförbundet kan klubben driva sina frågor och stärka medlemmarna inom ambulans. Läs mer på vardforbundet.se/falck

Så väljer ni förtroendevald!

vardforbundet.se/valj-fortroendevald

Uppskattad utbildning för förtroendevalda

Mycket givande, välorganiserad och gemenskapsbyggande.

Det tycker sjuksköterskan

Eva Fors om Vårdförbundets utbildning för förtroendevalda.

Text: Linda Swartz **Foto:** Ola Åström

Eva tog sin examen 1991, men har jobbat mer med utbildningsfrågor än som klinisk sjuksköterska. Hon fick jobb på SOS Alarm i Malmö 2020 och började engagera sig fackligt. När Eva fick frågan om att bli ordförande i SOS Alarms riksklubb ville hon lära sig mer om vilka verktyg Vårdförbundet har.

– Man kommer långt på råspänst, allmän begåvning och kämparanda, men om jag ska sitta och förhandla med en HR-chef vill jag ha konkret kunskap, säger Eva.

Utbildningen är fyra heldagar utspridda på fyra månader. Eva uppskattade att den var välstrukturerad med tydliga förväntningar på deltagarna. Alla bidrog med olika perspektiv på varandras frågor. Eva berömmar kursledarna och lyfter fram handboken för förtroendevalda, som ingår i utbildningen.

– Den är en riktig juvel. Grundutbildningen är ett fantastiskt stöd för nya förtroendevalda.

Elin tog tag i arbetsmiljön

När de trånga lokalerna fylldes med fler instrument och pandemin ökade belastningen ytterligare, fick Elin Dahlstål nog.

Text: Karin Strand **Foto:** Erik Abel

Elin är biomedicinsk analytiker och skyddsombud vid Norrlands universitetssjukhus i Umeå. Hon arbetar i en byggnad från 1960-talet som under åren fyllts på med medarbetare och instrument. Arbetsmiljön har blivit svårarbetad. Några kollegor har även drabbats av astma, allergier, trötthet och utslag – besvär som är relaterade till byggnaden.

När coronapandemin innebar ännu fler instrument samt kraftigt ökad arbetsbörda lämnade Elin, och kollegor i tre andra fackförbund, in en anmälan till Arbetsmiljöverket.

– Steget var inte svårt att ta, för gränsen var nådd, säger Elin som är nöjd med Vårdförbundets stöd.

– Ombudsmän satt med på möten, hjälpte till med anmälan och fanns alltid tillgängliga på telefon.

Det blev en handlingsplan men de fackliga företrädarna och skyddsombuden är inte nöjda än. – Vi har fått tillgång till evakueringslokaler, men de rymmer bara några få. På längre sikt behöver vi helt enkelt nya lokaler, säger Elin.

– Jag är jätteglad över att vi gjorde en anmälan, det har verkligen satt fart på processen.

Barnmorskornas aktion gav resultat

Fackliga manifestationer kan ge allmänhetens stöd och inte minst bidra till nationellt förändringsarbete. Det visar höstens barnmorskemanifestation i Göteborg.

Text: Linda Swartz **Foto:** Nicklas Lärka

Barnmorskan Hanna är nöjd med att ha fått upplysa allmänheten om viktiga frågor som arbetsmiljö och bristen på barnmorskor.

Läs mer!

Manifestationen förde med sig flera bra förändringar.

128!

Hösten

Att genomföra Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) under pandemin var tufft. Studenter kämpade för sina rättigheter. Stark gemenskap gjorde skillnad!

Hösten

Medlemmarna skrev 128 motioner till Vårdförbundets kongress som hålls i maj i år.

November

Med hjälp av en foodtruck besökte Vårdförbundet flera arbetsplatser och rekryterade medlemmar.

Vill du bli coachad?

[vardforbundet.se/
gruppcoachning](http://vardforbundet.se/gruppcoachning)

+3,4 %

Löneutveckling 2021

Medlemmar i Vårdförbundet fortsätter att ha en löneutveckling som ligger en bra bit över många andra grupper. Ta del av detaljerad lönestatistik och löneutveckling på vardforbundet.se/loeneutveckling

Medlemskapet hjälpte Ulf att få rätt lön

När arbetsgivaren inte följde kollektivavtalet och betalade för låg lön fick Ulf Ellström och hans kollegor stöd och hjälp från Vårdförbundet. Resultatet blev tiotusentals kronor i retroaktiv ersättning. I dag har Ulf bytt arbetsplats – och själv blivit fackligt förtroendevald.

Text: Jenni Milevski **Foto:** Anna Hållams

Ulf bor i Herrljunga i Västergötland och har arbetat som sjuksköterska i 33 år, ett yrke som var ett självklart val för honom.

– Jag är lantbrukarson från början, men det lockade aldrig. Jag har alltid velat jobba med att hjälpa människor, säger Ulf.

Genom åren har Ulf hunnit med både sjukhusarbete, vidareutbildning till distriktsköterska och ambulanssjuk-

vård. Det var under tiden på ett privat vårdbolag i Alingsås som han upptäckte att lönen som betalades för beredskap i hemmet var mycket lägre än vad kollektivavtalet angav, och utan fackombud på arbetsplatsen var det upp till Ulf och de andra att ta det vidare.

– Det var inte riktigt okej där att vara med i facket. Mina chefer var inte alls glada när jag tog upp våra klagomål.

Från Vårdförbundet fick Ulf och hans kollegor bekräf-

telse på att de hade rätt och juridisk hjälp att driva frågan. Tvisten tog ett halvår att lösa och resulterade i upp till 50 000 kronor i retroaktiv lön för medlemmarna.

I dag arbetar Ulf natt på ett kommunalt boende i Vara och är själv fackligt aktiv som ett av två skyddsombud på arbetsplatsen.

– En viktig del av mitt arbete är att peppa mina kollegor, inför lönesamtal till exempel. Vi sjuksköterskor är bra på att hjälpa andra och sämre på att hjälpa oss själva, men tillsammans kan vi hjälpas åt att ställa krav, som Vårdförbundet hjälpte mig och mina kollegor att göra, säger Ulf.

Lönecoachning gav Lina mod att tacka nej till jobb

Tack vare Vårdförbundets lönecoach landade sjuksköterskan Lina Nilsson till slut sitt drömjobb – och en bra lön.

Text: Karin Strand **Foto:** Malin Landgren

Sista terminen på sjuksköterskeprogrammet på BTH i Karlskrona anmälde sig Lina till en gruppcoachning om hur man förbereder sig inför en anställningsintervju. Hon hittade lönecoachen på vardforbundet.se.

– Vår coach Anna Collert var fantastiskt bra. Jag fick massor av användbara tips inför min första anställning, berättar Lina.

Deltagarna fick rådet att skilja på anställningsintervju och löneförhandling – det bör vara två separata möten. De uppmanades att vara väl förberedda och att ha bestämt sig för tre lönenivåer – en minimum, ett önskat löneläge och ett inledande anspråk.

– Genom att ha ett relativt högt löneanspråk finns det prutmän för arbetsgivaren ner till önskat löneläge. Säg aldrig ja till ett jobb under minimumnivån, säger Lina som tackade nej till två jobb där lönenivån var för låg. Det tredje jobbet var bättre betalt – och dessutom Linas drömjobb, inom psykiatri på Centralsjukhuset i Kristianstad.

– Coachningen gav mig självförtroende och jag är säker på att det inte hade gått så bra som det gjorde utan Annas hjälp, säger Lina.

27 december

Vårdförbundet sa upp det centrala kollektivavtalet HÖK 19 och yrkar på en rad förbättringar i bland annat arbetsmiljön. Läs mer på vardforbundet.se/hok22

31 december

Hurra! Vi är 114 635 barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor som är medlemmar i Vårdförbundet.

Wow!

Mot 2022 tillsammans

VÅRDFÖRBUNDET

Vi är
vården

Tipsa en
kollega att bli
medlem!

Vi är fack- och
yrkesförbundet för
dig som är barmorska,
biomedicinsk analytiker,
röntgensjuksköterska
eller sjuksköterska.

”Vårdförbundet kan det här med vård”

Redan som sjuksköterskestudent för 18 år sedan blev Henrik Nilsson Drott medlem i Vårdförbundet. I dag är han chefsmedlem och känner sig trygg i att han får det stöd han behöver.

Text: Sophie Ekman **Foto:** Magnus Glans

Som chef får Henrik ofta förfrågningar om att bli medlem från andra fackförbund.

– Men när jag själv behöver hjälp, är det Vårdförbundet som kan det här med vård.

Vi talar samma språk. Det känns tryggt att de förstår verksamheten jag jobbar i, säger Henrik Nilsson Drott, verksamhetsutvecklare i medicinsk diagnostik och teknik i Västmanland.

För alla medlemmar i Vårdförbundet ingår en inkomstförsäkring, tillgång till lönestatistik och möjligheten att ta del av aktiviteter och flera medlemsförmåner.

– Som chef kan du också nyttja en del specifika chefsförmåner, chefsutbildningar och ett stort nätverk, men framför allt få rådgivning och stöd i svåra situationer, säger Henrik.

Han berättar att han använt sitt medlemskap på olika sätt utifrån de många roller han haft – de flesta på Röntgenkliniken i Västmanland där han jobbat i 15 år, varav tio år som chef.

– När jag började jobba i vården som sjuksköterska fick jag input av Vårdförbundet inför lönesamtal eller när det gällde mina juridiska rättigheter. Under åren som chef har jag använt de förtroendevalda på avdelningar som bollplank. Det är värdefullt med den förtroendegivande dialogen i vardagen; vi reder ut mycket på plats, säger Henrik.

Han tycker att det ger en bra signal när chefer är med i Vårdförbundet.

– Jag hamnar ibland i diskussion gentemot olika fackförbund, men jag är inte bara chef då – jag är också en medlem i Vårdförbundet. Det blir lättare att mötas i diskussionerna.

Han nyttjar även Vårdförbundets syn på vad som är viktigt för att ha en bra arbetsplats.

– Vårdförbundets kunskap betyder mycket, säger Henrik som tycker att ett bra förbund är lyhört för vårdens utmaningar och har en god dialog med arbetsgivaren.

– Och att alla känner att de är viktiga. Det är vi tillsammans som hittar lösningar.

Läs mer på vardforbundet.se
chefsmedlem-henrik